

Verwerkingsopdrachten bij talenpaspoorten

BRUSSEL
VOL TAAI

Wil je graag ruimte geven aan de talen en taalvariëteiten die je leerlingen kennen om hen zo te motiveren, hun zelfvertrouwen te vergroten en ervoor te zorgen dat ze zich aanvaard voelen?

Wil je het volledige talenrepertoire van je leerlingen aanspreken en op die manier ook hun leerproces versterken?

Wil je een krachtige taalleeromgeving creëren met talige diversiteit als lesonderwerp?

Vind inspiratie in deze inspiratiefiche.

Idee 1. Talenpaspoort van de week

Gebruik de talenpaspoorten als onderwerp van een spreekopdracht. Laat de leerlingen een talenpaspoort voorstellen aan de klas. Dat kan hun eigen exemplaar zijn of dat van een klasgenoot.

Voeg eventueel een spelelement toe door de klas te laten raden van wie het talenpaspoort is.

Idee 2. Meertalige begroetingen

Vraag aan de leerlingen of hun ouders hoe je 'Goeiedag' zegt in hun taal. Laat de leerlingen kiezen in welke taal ze jou en elkaar 's morgens begroeten. Stel eventueel een beurtrol op voor de verschillende talen.

Hangt er aan jouw klasdeur een keuzelijst met begroetingsvormen? Zet de optie 'groeten in een andere taal' erbij.

Idee 3. Welkomstmuur

Vraag aan de leerlingen of hun ouders hoe je 'Welkom!' zegt in hun taal. Laat dit op papieren stroken of vlagjes schrijven en eventueel versieren. Maak er bij de ingang van het schoolgebouw een welkomstmuur mee. Dit maakt meteen duidelijk dat iedereen welkom is en dat je de talige diversiteit op school waardevol vindt.

Idee 4. Reis om de wereld

Duid op een wereldkaart in jouw klas of schoolgebouw aan waar de leerlingen en hun talen vandaan komen.

Idee 5. Schoollied

Stel samen met de leerlingen een klas- of schoollied op in de verschillende talen.

Hebben jullie al een schoollied?

- Voeg enkele zinnen of strofen toe in andere talen.
- Vertaal stukken van de bestaande tekst.
- Voeg enkele woorden toe in uiteenlopende talen.
- Maak een nieuw refrein in verschillende talen.

Idee 6. Zingen in alle talen

Verzamel en oefen verjaardagliedjes in de verschillende talen van jouw klas. Laat de jarige kiezen in welke talen de klas zal zingen.

In de [activiteitenfiche 'Zingen in alle talen'](#) op Brussel Vol Taal vind je nog meer ideeën om met meertalige muziek aan de slag te gaan.

Idee 7. Themawoorden

Verzamel vertalingen van themawoorden of vakspecifieke terminologie in de verschillende talen van de leerlingen. Laat je leerlingen de woorden zelf vertalen voor elkaar, opzoeken in een woordenboek of online. Zo vergroten de leerlingen hun woordenschat in zowel het Nederlands als in hun moedertaal.

Idee 8. Het mooiste woord

Organiseer in de klas of met de hele school een 'Verkiezing van het mooiste woord'. Laat de leerlingen of hun ouders hun lievelingswoord in de thuistaal noteren. Maak een eerste selectie door bijvoorbeeld uit elke klas één woord te kiezen. Laat de leerlingen de geselecteerde woorden inspreken zodat iedereen ook kan horen hoe je het uitspreekt.

Geef iedereen een stembiljet waarop ze hun keuze kunnen aanduiden. Verzamel alle stembiljetten in een stembus en bepaal na de stemperiode het winnende woord.

Knoop over de mooiste woorden ook een gesprek aan met je leerlingen. Waarom verkiezen je leerlingen dit woord? Gaat het om:

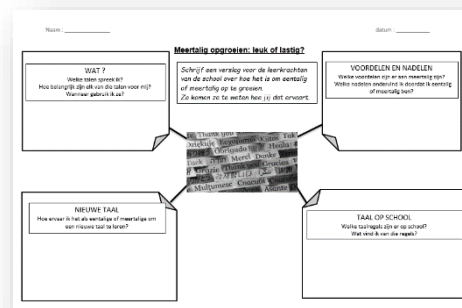
- de klanken?
- de betekenis?
- de combinatie van klank en betekenis?
- de herinnering aan het moment dat je dit woord leerde kennen?
- een leuke situatie waarin het gebruikt werd?
- ...

Idee 9. Procenten en verhoudingen

Laat de leerlingen in de wiskundeles berekenen hoeveel procent van de leerlingen een bepaalde taal spreekt. Visualiseer de verhoudingen door hen taart- of staafdiagrammen te laten maken of vlaggen van de landen waar de taal gesproken wordt groter of kleiner voor te stellen. Bekijk ook het [praktijkvoorbeeld](#).

Idee 10: Schrijfo opdracht: meertalig of eentalig opgroeien: leuk of lastig?

Vraag je leerlingen om een verslag te schrijven over hun ervaringen met meertalig of eentalig opgroeien. Brainstorm eerst: wat vinden ze er leuk of lastig aan?

Idee 11: Schrijfo opdracht: argumenteren

Geef je leerlingen de opdracht om een liedje te zoeken in de thuistaal of taal naar keuze. Laat hen in enkele zinnen uitleggen waarom ze dit nummer hebben gekozen.

Idee 12: Wetenschapje over taal

Wetenschapje is een podcast over wetenschap voor kinderen vanaf 8 jaar. De aflevering #3.2 'Als ik mijn woorden inslik, kan ik er dan in stikken?' zit boordevol leerrijke weetjes en opmerkelijke feiten over taal, zinnen en woorden.

Je kunt er uiteraard 'gewoon' met je leerlingen naar luisteren en samen genieten van de taalkronkels.

Of koppel er een gerichte luisteropdracht aan over het ontstaan van talen, taalfamilies, dialecten of het alfabet.

Idee 13: Geluiden in andere talen

Onomatopoeën of klanknabootsingen worden gebruikt om geluiden te beschrijven. We horen eigenlijk allemaal hetzelfde als we naar een kikker luisteren. Toch verschilt het woord voor die klank in elke taal. Het vergelijken van zulke klanknabootsingen levert stevast leuke gesprekken op in de klas.

James Chapman illustreerde verschillende klanknabootsingen, zowel van dieren als van geluiden die mensen en voorwerpen maken. Je vindt heel wat afbeeldingen via [Google 'James Chapman how to sound like'](#).

Idee 14: Taalbeschouwing

Een les taalbeschouwing vormt een aanknopingspunt om verschillende talen te vergelijken.

- Worden zinnen in elke taal op dezelfde manier opgebouwd?
- Hoe maak je een ontkennende zin?
- In welke talen passen we inversie (het omkeren van onderwerp en persoonsvorm) toe in vraagzinnen?

<https://moedint2.nl/home> en <https://meertaligheidentaalstoornissen.vu.weebly.com/> zijn twee websites die inzoomen op gelijkenissen en verschillen tussen talen op klank-, woord- en zinsniveau.

Idee 15: Gedichtendag

Laat je leerlingen een gedicht schrijven in het Nederlands. Geef als extra opdracht dat ze er twee woorden uit hun thuistaal in moeten verwerken. Kan iedereen in de klas de betekenis van deze woorden achterhalen?

Idee 16: What's in a name?

Geef je leerlingen de opdracht om te onderzoeken waar hun naam vandaan komt en wat hij betekent.

Vergelijk samen namen in verschillende talen. Zijn er leerlingen met een verschillende naam die hetzelfde betekent of een variant is in een andere taal? Welke betekenis vinden je leerlingen mooi en hoe zouden zij dan in hun taal heten?

Idee 17: Lezen: 'Hoeveel talen spreek jij?'

Taalwetenschapper Marinella Orioni schreef voor leerlingen van de lagere school het boek *Hoeveel talen spreek jij? Wat je altijd al wilde weten over meertaligheid*. Daarin nemen kinderen van basisschool de Regenboog de lezer mee naar de wereld van meertaligheid. Ook al groeien de meeste leerlingen meertalig op, ze kennen vaak het antwoord niet op vragen als:

- Wat is meertaligheid precies en wat betekent het thuis en op school?
- Hoe leer je eigenlijk twee talen tegelijk?
- Is het niet vermoeiend en hoe werkt dat in je brein?
- Iedereen heeft taalrelaties; hoe werkt zo'n taalrelatie precies?
- Wat is je moedertaal en waarom is het juist goed om met je ouders de thuistaal te spreken?

Dit boekje biedt veel teksten waar je een leesles mee kunt stofferen die je leerlingen zal boeien!

Nog meer ideeën?

Neem zeker een kijkje op de [activiteitenpagina](#) van Brussel Vol Taal.

Op [metrotaal.be](#) vind je drie posters om functioneel meertalig leren zichtbaar te maken bij jou op school en in de klas. Win de bingo door meertalige activiteiten te doen, knip meertalige uitdagingen uit en ga ze aan met je leerlingen, of leer bij over meertaligheid door een beroep te doen op de talen die bij jou in de klas aanwezig zijn.

BINGO	BINGO	BINGO	BINGO
Laat je leerlingen een zinnetje in hun taal of dialect voorbereiden over de les en zoek naar gelijkenissen in woorden.	Laat leerlingen elkaar begroeten in hun thuistaal of een taal naar keuze.	Onttrafel de etymologie van een moeilijk woord met de hulp van een leerling die de oorsprong kent. Zoek eventueel ook op het internet!	Daag je leerlingen uit om de kerngedachte van de les in zoveel talen om te zetten.
Benadruk de kernbegrippen van een les of hoofdstuk door die in de talen van leerlingen te zeggen.	Vraag je leerlingen (op gedichtendag) een regel poëzie uit hun thuistaal voor te dragen. Geef tips waar ze gedichten kunnen vinden.	Feliciteer iemand met zijn verjaardag in een andere taal	Laat de leerlingen hun idool voorstellen. Extra moeilijkheid: geen Engelstalige idolen of sprekers van Standaardnederlands! Dialectsprekers mogen dus ook.

Spoor je leerlingen aan op zoek te gaan naar spreekwoorden of zegswijzen in hun moedertaal. Zijn er gelijkenissen met het Nederlands?

Leerlingen nemen een foto mee van hun favoriete hobby en schrijven de naam in hun thuistaal op een apart blad. Laat de anderen de foto's aan de juiste naam koppelen.

Tijdens de eerste 15 minuten van de les beantwoorden de leerlingen de vragen van de leerkracht in hun taal. Daarna leggen ze uit in Nederlands wat ze net gezegd hebben.

Vraag aan je leerlingen om hun favoriete boek of strip in hun moedertaal mee te nemen en laat het hen kort voorstellen tijdens de les. (Tip: ga deze challenge aan tijdens de les Nederlands!)